

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL DAUGIABUČIO NAMO SAVININKŲ BENDRIJOS „X“ SKUNDO PRIEŠ ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2015-08-07 Nr. 4D-2014/2-1696
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo daugiabučio namo savininkų bendrijos „X“ (toliau vadinama – Bendrija arba Projekto partneris) valdybos pirmininkės ir kitų valdybos narių (toliau vadinama – pareiškėjai) skundą dėl Rokiškio rajono savivaldybės (toliau vadinama – Savivaldybė arba Projekto vykdytojas) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant Bendrijai informaciją apie paskolos daugiabučio namo, esančio [...] (toliau vadinama – Namas), renovacijai paėmimą ir renovacijos lėšų naudojimą.

2. Pareiškėjai skunde nurodo:

2.1. „Dėl renovacijos, vykdomos pagal priemonę Nr. VP3-1.1-VRM-03-R (toliau vadinama – Priemonė), skundžiame [...] Savivaldybės administraciją“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „[...]“. Pagal partnerystės sutartį (2010-12-23, Nr. DS-343) [toliau vadinama – Sutartis] už gyventojus paskolą turėjo paimiti ir paėmė užsakovas (t. y. [...] Savivaldybės administracija). [...] [Savivaldybės] administracija nepateikia dokumentų, susijusių su paskola, gyventojai, turintys teisę į kompensaciją už šildymą, negali pasinaudoti valstybės parama renovacijai [...].“

2.3. „[...]“. Po I renovacijos etapo buvo likę nepanaudotos projekto [„[...]daugiabučių namų atnaujinimas, didinat energijos vartojimo efektyvumą“, toliau vadinama – Projektas] lėšos, kurias [...] Savivaldybės administracija norėjo perkelti kitų planuojamų renovuoti namų darbams be gyventojų sutikimo. Gyventojų iniciatyva buvo raštiškai kreiptasi į CPVA [VšĮ Centrinę projektų valdymo agentūrą] ir į Savivaldybės administraciją su pareiškimu panaudoti likusias lėšas tolesniems renovacijos darbams atlikti, kurie numatyti pagal Projektą. CPVA leido naudoti likusias lėšas II etapui. Šiuo metu [...] vėl lieka neišnaudotų lėšų, kurias gyventojai norėtų panaudoti Projekte numatytiems darbams atlikti. Todėl 2014-10-10 buvo kreiptasi į [...] Savivaldybės administraciją ir CPVA su prašymu, į kurį atsakymo [...] Savivaldybės administracija nepateikė. [...].“

2.4. „Buvo nuspręsta nekeisti senų vamzdynų, nors jie buvo avarinės būklės, o senus vamzdžius aprausti nauja šiltinimo medžiaga, be to, [Bendrija] turėjo nuosavomis lėšomis pirkti ventilius, kurie pagal projektą numatyti renovacijos darbuose.“

2.5. „[Skundžiame] Projekto vadovą A, neatliekant savo pareigų, neinformuojant gyventojų apie renovacijos Projekto pakeitimus, ir šiuo metu visai neprižiūrint renovacijos darbų.“

3. Pareiškėjai prašo Seimo kontrolieriaus:

3.1. „patikrinti šių institucijų ir asmenų veiklą“;

3.2. „nustatyti, kodėl LR įstatymai ir teisės aktai Savivaldybės veikloje negalioja.“

4. Su skundu pateikta:

4.1. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2012-04-26 įsakymas Nr. AV-411 (kopija), kuriuo tvirtinami daugiabučių namų, kurių adresai yra [...], atnaujinimo techninių projektų projektiniai sprendiniai su bendraisiais ir skaičiuojamosios kainos rodikliais.

4.2. Namo gyventojų pareiškimas 2014-04-23 Savivaldybei, VšĮ CPVA (kopija), kuriuo gyventojai nesutinka su renovacijos darbų baigimu, prašo tęsti renovaciją ir atlikti techniniame projekte numatytus II etapo darbus, remontuojant šiuos objektus: buitinių nuotekų, lietaus nuotekų, vandentiekio, šildymo, šilumos modulį, nurodoma, kad šių objektų būklė gali būti avarinė, nes buvo įvertinta 2009 m. ir numatyta juos pakeisti. Prie pareiškimo pridėti gyventojų parašai.

4.3. VšĮ CPVA 2014-05-09 raštas Nr. 2014/2-3936, adresuotas Bendrijai ir Savivaldybės administracijai (kopija), kuriame nurodyta, kad:

4.3.1. „Savivaldybės administracija (toliau – Projekto vykdytojas), Vidaus reikalų ministerija ir CPVA 2011 m. gegužės 27 d. pasirašė [...] [Sutartį] dėl daugiabučių namų, esančių adresu [...], atnaujinimo. [...] Sutartis įgyvendinama su partneriais – [...] Bendrija, [...] „B“ ir [...] „C“ (toliau – Projekto partneriai) [...].“

4.3.2. „Sutartyje numatyta, kad [...] Name bus įgyvendintos šios atnaujinimo priemonės – [...], šildymo sistemų rekonstrukcija keičiant vamzdynus ir stovus, įrengiant balansinius ventilius, izoliuojant vamzdyną, [...] karšto, [...] šalto vandens sistemų rekonstrukcija keičiant vamzdynus ir stovus, nuotekų vamzdyno rekonstrukcija, [...]. Netinkamos finansuoti išlaidos pagal Sutartį yra vidinių palangių butuose įrengimo išlaidos.“

4.3.3. „[...] Pasirašius rangos sutartis [dėl I etapo rangos darbų] Sutarties biudžete liko sutaupyti lėšų, todėl Projekto vykdytojas nusprendė įgyvendinti dalį II etapo rangos darbų, t. y. rūšio patalpose pakeisti ir izoliuoti šalto vandens vamzdynus, izoliuoti karšto vandens vamzdynus, įrengti balansinius ventilius. Šiems II etapo rangos darbams buvo pakoreguotas techninis projektas.“

4.3.4. „CPVA yra gautas Projekto vykdytojo 2014-03-14 raštas Nr. SD-5.48-586, kuriuo prašoma pakeisti Sutarties objektą, t. y. jį sumažinti, atsisakius šildymo sistemų stovų, šilumos mazgo, karšto ir šalto vandens sistemų stovų bei nuotekų vamzdynų rekonstravimo darbų. [...] Sutarties keitimas privalo būti suderintas su partneriais, atitinkamai ir su gyventojais.“

4.4. Bendrijos pirmininkės 2014-10-10 prašymas projekto vadovui A, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui, VšĮ CPVA, Vidaus reikalų ministerijai, kuriame nurodyta, kad CPVA pratęsė Sutarties terminą iki 2015-09-01, todėl Namų gyventojai prašo patikslinti Projekto likusią sumą ir nepanaudotas lėšas (pripažintas netinkamomis išlaidas – 277 159 Lt) panaudoti inžinerinių tinklų atnaujinimo darbams, numatytiems techniniame projekte.

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius dėl pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi į **Savivaldybės administraciją, Centrinę projektų valdymo agentūrą ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją.**

6. Iš Savivaldybės administracijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

6.1. „[...] vykdant Projektą, nei daugiabučių namų savininkų bendrijos, nei administruojanti įmonė, nei butų savininkai daugiabučių namų atnaujinimui kreditų iš kredito įstaigų neėmė.“

6.2. „Savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 25 d. sprendimu Nr. TR-11.178 „Dėl pritarimo teikti projekto paraišką „[...]daugiabučių namų atnaujinimas, didinant jų energijos

vartojimo efektyvumą“ ir dalinio jo finansavimo“ Savivaldybės taryba nusprendė: užtikrinti Projekto išlaidų dalinį Savivaldybės finansavimą 2011-2013 metais - ne mažiau 15 procentų tinkamų finansuoti Projekto išlaidų, padengti visas netinkamas, tačiau Projektui įgyvendinti reikalingas, išlaidas bei tinkamų finansuoti išlaidų dalį, kurių nedengia Projekto finansavimas (2 p.); Projektui finansuoti leisti paimti perskolinamą paskolą iš Europos investicijų banko paskolos (4 p.); garantuoti perskolinamos paskolos grąžinimą iš Savivaldybės biudžeto lėšų (5 p.); pavesti Savivaldybės administracijai, padengus 2 punkte nurodytas išlaidas, išieškoti jas per 24 mėnesius nuo Projekto pabaigos iš [...]daugiabučių namų gyventojų bei fizinių ir juridinių asmenų, kuriems nuosavybės teise priklauso gyvenamosios bei negyvenamosios patalpos minėtuose daugiabučiuose namuose, regreso (atgręžtinio reikalavimo) teise kaip padarytą žalą.“

6.3. „**2014 m. rugsėjo 16 d.** Savivaldybėje gautas [pareiškėjos] D prašymas išduoti paskolos paėmimo pažymą pagal [Priemonę]. Į šį p. D raštą buvo atsakyta, jog Savivaldybė atskiros paskolos Projektui [...] neėmė. Savivaldybės paimtos paskolos tikslinė paskirtis - Savivaldybės investiciniams projektams, vykdomiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos, finansuoti. [...].“

6.4. „Savivaldybės administracija išnagrinėjo [pareiškėjų **2014-10-31**] paklausimą dėl renovacijos išlaidų kompensavimo nepasiturintiems gyventojams, konsultavosi su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Aplinkos ministerija ir 2014 m. lapkričio 26 d. [raštu Nr. SD-5.38-2699] pateikė atsakymą: Valstybės paramą nepasiturintiems gyventojams, dalyvaujantiems daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektuose, reglamentuoja Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 8 straipsnio 8 dalis, Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintas Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmens, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensavimą, tvarkos aprašas. [...].“

Kadangi Savivaldybės administracija nėra kredito įstaiga, kredito ir palūkanų kompensavimo modelis gyventojams netaikomas. Savivaldybės, administruodamos piniginę socialinę paramą, turi teisę savivaldybių tarybų nustatyta tvarka iš savo biudžeto lėšų skirti piniginę socialinę paramą įvairiais Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo nenustatytais atvejais. Kadangi nuo 2014 m. sausio 1 d. savivaldybės socialinę pašalpą teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, savivaldybių tarybų nustatyta tvarka nepanaudotas lėšas, skirtas finansuoti socialinių pašalpų teikimui, savivaldybės gali panaudoti viešiesiems poreikiams tenkinti. Šia nuostata Savivaldybės administracija pasinaudoti negali, nes [...] Savivaldybės tarybos [2010-11-25 sprendimo] 2 punkte nenumatyta išimčių dėl lėšų, panaudotų daugiabučių namų atnaujinimui, išieškojimo iš daugiabučių namų gyventojų. Šiame sprendime nenumatyta panaudotų lėšų kompensavimo galimybė. [...] gyventojai, daugiabučio namo savininkų bendrija ar administruojanti įmonė gali paimti kreditą ir padengti jau minėto Savivaldybės tarybos [2010-11-25] sprendimo 2 punkte nurodytas lėšas, o po to gauti valstybės numatytą paramą. [...].“

6.5. „Kadangi Savivaldybės administracija nėra kredito įstaiga, kredito ir palūkanų kompensavimo modelis nepasiturintiems gyventojams netaikomas. Buvo rekomenduota, kad gyventojai, daugiabučio namo savininkų bendrija ar administruojanti įmonė paimtų kreditą ir padengtų jau minėto Savivaldybės tarybos 2010 m. lapkričio 25 d. sprendimo 2 punkte nurodytas lėšas, o po to gauti valstybės numatytą paramą.“

6.6. „[Pareiškėjai] kreipėsi į [tuometinę] Savivaldybės tarybos narę Jūratę Čypienę. Klausimas buvo svarstytas Kontrolės komitete. Atsižvelgiant į Kontrolės komiteto 2014-12-16 d. išvadą, **2015 m. sausio 16 d.** Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AV-30 „Dėl darbo grupės sudarymo renovavimo išlaidų kompensavimo gyventojams tvarkai parengti“ buvo sudaryta darbo grupė. Darbo grupė 2015 m. sausio 27 d. pateikė išvadą, kurioje nurodyta, kad Darbo

grupė rekomenduoja daugiabučių namų gyventojams, turintiems teisę į būsto šildymo kompensacijas, kreiptis į seniūniją dėl vienkartinės pašalpos skyrimo būsto renovavimo išlaidoms padengti. Prašyme gyventojas turi nurodyti, kad vienkartinė pašalpa reikalinga renovavimo išlaidoms padengti. Seniūnija, įvertinusi gyventojų buitines gyvenimo sąlygas, turėtų rašyti rekomendaciją dėl vienkartinės pašalpos skyrimo bei kur pašalpa turėtų būti pravedama [...]. Ši išvada buvo išsiųsta [Bendrijai], DNSB „B“, UAB „C“, Rokiškio miesto seniūnijai bei Savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriui.“

6.7. „Kadangi gyventojams buvo neaiški vienkartinų pašalpų gavimo tvarka, dar kartą buvo patikslinta 2015 m. vasario 18 d. raštu nurodant, kad daugiabučių namų gyventojai, turintys teisę į būsto šildymo kompensacijas, ne daugiau kaip 2 kartus į metus gali kreiptis į seniūniją dėl vienkartinės pašalpos skyrimo būsto renovavimo išlaidoms padengti. [...].“

6.8. „Parengus techninius projektus paaiškėjo, kad daugiabučių rekonstrukcijos kaina viršija Projekto biudžete numatytą sumą (skaičiuojamoji kaina - 11 481 922,32 Lt, I etapas - 8 043 674,65 Lt. Iš pradžių Projekto biudžete (pagal paraišką) iki persikirstymų buvo 5 743 451,13 Lt), dėl to, pritariant CPVA (raštas CPVA apie 2012-06-11 Nr. SD-5.48-995), buvo nuspręsta rangos darbus pirkti etapais (tiek kartų, kiek po pirkimų liks lėšų). Pirmiausia pasirinkta vykdyti tuos darbus, kurių įvykdymas leistų pasiekti didžiausią efektą ir labiausiai prisidėtų prie Projektu siekiamo tikslo - pagerinti daugiabučių energijos vartojimo efektyvumą lemiančias savybes.“

6.9. „Po I rangos darbų pirkimo, kuriuo pirkti bendrieji statybos darbai (konkrečiai Namui pirkti: darbo projekto parengimas; remonto darbai: langų keitimas apie 243,15 m² ir palangių montavimas, kitų elementų keitimas (liukas, kojų valymo grotelės), balkonų stiklinimas apie 445,44 m², fasadų remontas ir šiltinimas apie 1520 m², cokolio remontas ir šiltinimas apie 300 m², stogo remontas apie 685 m², kiti remonto darbai (pagal techninį projektą).“

6.10. „Buvo vykdyti 2 pirkimai ir pasirašytos 2 rangos sutartys: dėl [...] su UAB „E“ (2 771 589,94 Lt su PVM, 2012-10-25); dėl [...] su UAB „F“ (2 853 735,37 Lt su PVM, 2012-08-13) (darbai iš esmės analogiški visuose daugiabučiuose). Atsižvelgiant į tai, kad buvo sutaupyta lėšų kitose Projekto biudžeto eilutėse, sutaupymai buvo perkelti į statybos darbų eilutę. Taip pat buvo įvertinta tai, kad dalis išlaidų pagal rangos sutartis nėra tinkamos finansuoti (komercinių patalpų išlaidos netinkamos finansuoti, dėl to padidėja tinkamų finansuoti išlaidų sumos likutis biudžete). Įvertinus visus šiuos sutaupymus ir netinkamas išlaidas, po I pirkimo statybos darbų eilutėje (biudžeto eilutė 3.1) liko - 425 784,82 Lt. Tačiau ši suma nebuvo pakankama visų likusių rangos darbų atlikimui. Tinkamam likusių darbų atskyrimui buvo reikalingos techninių projektų korektūros, dėl to dalis lėšų iš rangos darbų buvo perkelta į projektavimo eilutę (5.1 eil.). Statybai liko - 399 483,99 Lt.“

6.11. „Vykdytas dalies inžinerinių sistemų remonto darbų pirkimas. Pasirašyta sutartis su AB „G“ (249 911,08 Lt su PVM, 2013-07-08). Konkrečiai [Namui] vykdyti darbai - atskiro vamzdžio karšto vandens gamybai įrengimas nuo vandens įvado, balansinių karšto vandens ventilių įrengimas stovuose (įskaitant derinimo (sureguliojimo) darbus ir bandymų atlikimą), šalto vandentiekio vamzdinių izoliacijos įrengimas (iki stovų), karšto vandentiekio vamzdinių izoliacijos įrengimas (iki stovų); darbo projekto parengimas (analogiški darbai vykdyti ir kt. daugiabučiuose, tik [...] daugiabučiuose iš anksto buvo žinoma, kad reikalingas šalto vandentiekio vamzdinių keitimas ir šie darbai įsigyti).“

6.12. „Darbų vykdymo metu prireikė ir papildomų darbų, kurių nei rangovas nei techninio projekto rengėjai negalėjo iš anksto numatyti. Vykdam darbus UAB „E“ papildomai reikėjo mūro stiprinimo ir atkūrimo darbų [...] daugiabutyje - 20 503,26 Lt su PVM; AB „G“ vykdam darbus aptiko, jog šalto vandentiekio vamzdynai [Name], [taip pat daugiabučiuose namuose Nr.] [...] itin blogos būklės, dėl to, įsigytų darbų - izoliacijos montavimas - ant netinkamos būklės vamzdžių yra negalimas ir nuspręsta keisti magistralinius šalto vandens vamzdynus - 41 459,39 Lt. CPVA pritaikė finansinę korekciją - 277 158,99 Lt.“

6.13. „Korekcijos pritaikymas padidino likusią tinkamų finansuoti išlaidų sumą, bet padidino ir Projekto vykdytojo nuosavo įnašo dalį. Dėl to, esant lėšų, vykdytas ir III darbų pirkimo etapas. Įsigyta [Namo] karšto vandens magistralinių vamzdynų keitimas (iki stovų) su vamzdynų izoliacijos nuėmimu ir tos pačios izoliacijos uždėjimu. Šildymo sistemos magistralinių vamzdynų keitimas (iki stovų) įrengiant naują šilumos izoliaciją. Šildymo sistemos stovuose automatinį balansinių ventilių įrengimas, (kituose daugiabučiuose darbai analogiški).“

6.14. „Atlikus visus šiuos pirkimus, viso biudžete liko - 303 004,71 Lt. Taigi dėl komentaro [pažymos 2.4 punkte] „Buvo nuspręsta nekeisti vamzdynų, nors jie buvo avarinės būklės, o senus vamzdžius aptraukti nauja šiltinimo medžiaga“ nėra jokio pagrindo teigti, kad buvo avarinės būklės. Avarinę būklę aptiko UAB „G“ atliekant remontą - jau atidengus vamzdžius, dėl to buvo atliktas šalto vandentiekio keitimas. Karšto vandens vamzdynai keičiami po III pirkimo (darbai buvo vykdomi pagal prioritetus etapais, nes biudžetas yra ribotas: pirmiausia orientuojamasi į Projekto tikslą ir taip pasirenkami prioritetai).“

6.15. „Pagal Projekto Sutartį Savivaldybė įsipareigojusi viešinti Projektą. Informaciją apie Projektą viešinama Savivaldybės tinklalapyje, taip pat buvo viešinama per vietinį laikraštį.“

6.16. „[...] Projekto viešųjų pirkimų komisijoje yra įtraukti Projekto partneriai, po du atstovus iš kiekvieno daugiabučio. Galima teikti, kad visi Projekto pirkimai ir kodėl jie buvo atliekami, žinojo ir buvo supažindinti daugiabučių namų atstovai. Taip pat prasidėjus Projekto įgyvendinimui, daugiabučių namų atstovai, suteikiant Savivaldybės transportą buvo vežami su tikslu supažindinti renovacijos nauda į Jonavos ir Ignalinos miestus, kurie vykdė tokius pačius renovacijos projektus ir buvo jau pažengę su darbų eiga.“

6.17. „Pagal Sutartį visos Projekto veiklos ir patirtos visos su Projekto įgyvendinimu susijusios tinkamos finansuoti išlaidos yra [iki] 2013 m. spalio 31 d. Nuo minėtos dienos buvo nutraukta ir visa Projekto valdymo grupė, atleistas finansininkas, atleistas Projekto vadovas, pasibaigusi sutartis su Projektą administruojančia įmone UAB „H“. Atsižvelgus į Projekto sudėtingumą, kai kurie Savivaldybės personalo darbuotojai dirbo su šiuo Projektu visuomeniniais pagrindais. Savivaldybė nusprendė, kad įgyvendinant likusias Projekto veiklas, reikalingas tolimesnis Projekto grupės valdymo sudarymas. 2015 m. vasario 26 d. viešųjų pirkimų būdu buvo įsigyta Projekto administruojanti įmonė, kuri padės įgyvendinti likusias veiklas.“

6.18. „**2014 m. gruodžio 16 d.** raštu [Nr. SD-5.48-2862] Savivaldybė Projekto partnerius informavo apie likusius lėšų sutaupymus“.

6.19. „Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu 2012 m. sausio 31 d. Nr. P-79 A priimtas į Projekto vadovo pareigas [...] pagal terminuotą antraeilį pareigų darbo sutartį. [...] Sutartyje apibrėžta Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga, iki kurios turi būti pabaigtos visos Projekto veiklos ir patirtos visos su Projekto įgyvendinimu susijusios tinkamos finansuoti išlaidos, yra 2013 m. spalio 31 d. Iki minėto termino buvo apskaičiuotas ir Projekto biudžete numatytos finansininko ir Projekto vadovo darbo užmokestis, todėl 2014 m. sausio 24 d. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. P-52 buvo atleistas iš Projekto vadovo pareigų A, taip pat Projekto finansininkė K. [...]“

6.20. „Nors per visą laikotarpį negautas nei vienas skundas dėl Projekto vadovo A einamų pareigų, Savivaldybė 2014-06-12 kreipėsi į Projekto partnerius [...], kad pareikštų nuomonę, ar toliau norėtų, kad A eitų Projekto pareigas. 2014 m. birželio 26 d. gautas [Bendrijos] susirinkimo protokolai [...], kad gyventojai pritarė Projekto pratęsimo laikotarpiu palikti Projekto vadovo pareigas eiti A.“

6.21. „2015 m. sausio 2 d. [Savivaldybėje] gautas pareiškimas nuo A dėl atsisakymo eiti Projekto vadovo pareigas [...]. [...]“

6.22. **Savivaldybės administracijos 2014-10-30 rašte Nr. SD-5.46-2503, adresuotame pareiškėjai D (atsakymas į 2014-09-16 kreipimąsi) (kopija), nurodyta:** „[...] informuojame, kad Savivaldybė atskiros paskolos Projektui [...] neėmė. Savivaldybės paimtos paskolos tikslinė

paskirtis – Savivaldybės investiciniams projektams, vykdomiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos, finansuoti.“

6.23. Savivaldybės administracijos 2014-10-30 rašte Nr. SD-5.46-2503, adresuotame UAB „C“ (kopija), nurodyta:

6.23.1. „[...] Už sutaupytas lėšas Savivaldybės viešųjų pirkimų skyrius, dalyvaujant Projekto partnerių atstovams, įsigijo rangos darbus inžineriniams tinklams atnaujinti. Rangos sutartis pasirašyta su UAB „L“ 2014-10-06 Nr. DS-521, sutarties suma 397 716,11 Lt. Daugiabučiams namams [...] šiuo metu atliekamos šios atnaujinimo veiklos: šildymo sistemos magistralinių vamzdynų keitimas rūsiuose iki stovų su nauja šilumos izoliacija. Šildymo sistemos automatinių balansinių ventilių montavimas. Karšto vandens sistemos magistralinių vamzdynų keitimas iki stovų. [...]“

6.23.2. „Atlikus visus Projekto viešuosius pirkimus ir perskaičiavus biudžetą, galutinis lėšų likutis yra 303 004,71 Lt. [...]“

6.23.3. „Šiuo metu nėra įgyvendintos Projekto veiklos: šilumos mazgo rekonstrukcija, (išskyrus [...]) nuotekų ir lietaus vamzdynų keitimas stovuose, šalto ir karšto [vandens] vamzdynų keitimas stovuose.“

6.23.4. „Įvertinus, kad vykdant rangos darbus minėti inžineriniai tinklai yra paslėpti nišose arba yra sumontuoti daugiabučio namo savininkų butuose, rangovas privalės patekti į kiekvieną butą. Demontuojant senus vamzdynus, bus ardomas bendro naudojimo koridorių nišos ir butų savininkų patalpose esantys vamzdynai. [...]“

6.23.5. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. 1V-209 patvirtinto 2007-2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos I prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei prilaikymas turizmo plėtrai“ įgyvendinimo priemonės VP3-1.1-VRM-03-R „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“ projektu finansavimo sąlygų aprašo (toliau - Aprašas) 26.15 p., netinkamos finansuoti išlaidos yra daugiabučio namo gyvenamosios ir negyvenamosios paskirties patalpų, išskyrus bendro naudojimo patalpas, apdailos atnaujinimo, atlikus inžinerinių sistemų rekonstrukciją/remontą išlaidos. Vadinasi, pakeitus šildymo sistemos, karšto ir šalto vandentiekio stovus, taip pat nuotekų vamzdynus visos apdailos atstatymo išlaidos nebus apmokėtos Projekto biudžeto lėšomis. Šios išlaidos turės būti apmokėtos atnaujinamų daugiabučių namų gyventojų lėšomis.“

6.23.6. „Projekto Sutartis pratęsta iki 2015 m. birželio 15 d. Savivaldybės administracija įvertinusi minėtu darbų riziką ir trumpą laiką šių veiklų įgyvendinimo laikotarpį, prašo Projekto partnerių surengti susirinkimus su namo gyventojais. Informuoti gyventojus apie likusių veiklų įgyvendinimą. Aptarti šiuos klausimus: 1. Sutaupyto lėšų likučio neužteks įgyvendinti visoms Projekto veikloms. Ar Projekto partneriai prisidės savo lėšomis trūkstamą sumą visoms veikloms įgyvendinti? 2. Projekto įgyvendinimo terminas yra trumpas. Ar Projekto partneriai laiku nespėjęs įgyvendinti Projekto, prisiima atsakomybę apmokėti visas netinkamas išlaidas? 3. Atnaujinant inžinerinius tinklus bus demontuojami vamzdynai, esantys nišose butų patalpose. Prašome rengiant susirinkimus, pateikti visų daugiabučio namo savininkų sutikimus, leidžiančius remonto metu patekti į butų patalpas. 4. Ar sutinkate, kad visos apdailos atstatymo išlaidas apmokės butų savininkai?“

6.23.7. „[...] prašome greitu metu surengti su gyventojais susirinkimus ir aptarti rašte paminėtus siūlymus ir klausimus. [...]“

6.24. 2015-01-27 Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. AV-30 „Dėl darbo grupės sudarymo renovavimo išlaidų kompensavimo gyventojams tvarkai parengti“ sudarytos darbo grupės išvadoje (kopija) nurodyta:

6.24.1. „Darbo grupės vadovas – [Savivaldybės] administracijos direktorius Valerijus Rancevas, Darbo grupės nariai: Juridinio ir personalo skyriaus vedėja Regina Strumskienė,

Centralizuotos buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja Rita Baltakienė, Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vedėjo pavaduotoja Zita Čaplikienė, Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vedėjas Vitalis Giedrikas, UAB „C“ direktorius M, UAB „C“ direktoriaus pavaduotojas A, UAB „C“ vadybininkė-ekonomistė J atsižvelgdama į Savivaldybės kontrolės komiteto 2014 m. gruodžio 15 dienos išvadą, nustatė:

1) [...]. Kadangi Savivaldybės administracija nėra kredito įstaiga, kredito ir palūkanų kompensavimo modelis nepasiturintiems gyventojams netaikomas.

2) Savivaldybės, administruodamos piniginę socialinę paramą, turi teisę savivaldybių tarybų nustatyta tvarka iš savo biudžeto lėšų skirti piniginę socialinę paramą įvairiais Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo nenumatytais atvejais. Kadangi nuo 2014 m. sausio 1 d. savivaldybės socialinę pašalpą teikia vykdydamos savarankišką savivaldybių funkciją, savivaldybių tarybų nustatyta tvarka nepanaudotas lėšas, skirtas finansuoti socialinių pašalpų teikimui, savivaldybės gali panaudoti viešiesiems poreikiams tenkinti.“

3) Savivaldybės tarybos [2010-11-25] sprendimo [Nr. TS-11.178] 2 punkte nenumatyta išimčių dėl lėšų, panaudotų daugiabučių namų atnaujinimui išieškojimo iš daugiabučių namų gyventojų. Šiame sprendime nenumatyta panaudotų lėšų kompensavimo galimybė.“

4) „Gyventojai, daugiabučio namo savininkų bendrija ar administruojanti įmonė gali paimti kreditą ir padengti jau minėto Savivaldybės tarybos sprendimo 2 punkte nurodytas lėšas, o po to gauti valstybės numatytą paramą.“

5) „Darbo grupė, atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes rekomenduoja daugiabučių namų gyventojams, turintiems teisę į būsto šildymo kompensacijas, kreiptis į seniūniją dėl vienkartinės pašalpos skyrimo būsto renovavimo išlaidoms padengti. Prašyme gyventojas turi nurodyti, kad vienkartinė pašalpa reikalinga renovavimo išlaidoms padengti. Seniūnija, įvertinusi gyventojų buities gyvenimo sąlygas, turėtų rašyti rekomendaciją dėl vienkartinės pašalpos skyrimo bei kur pašalpa turėtų būti pravedama (į gyventojų ar seniūnijos sąskaitą).“

7. Iš Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau vadinama – CPVA) pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

7.1. „[...] CPVA gavo ir išnagrino [Seimo kontrolieriaus] [...] pateiktus klausimus dėl [...] pareiškėjų [...] skundo, susijusio su įgyvendinamu Projektu [...], kurį įgyvendina Savivaldybės administracija [...].“

7.2. „Įgyvendindama 2007-2013 m. Europos Sąjungos (toliau - ES) struktūrinės paramos programų prioritetus, CPVA atlieka įgyvendinančios institucijos funkcijas, kaip tai numatyta Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir veiksmų programas, taisyklėse (toliau - Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo taisyklės). [...].“

7.3. „[...] būtent Projekto vykdytojas, [...] tampa atsakingu už tinkamą Projekto įgyvendinimą ir jį vykdo [...]. Tuo tarpu CVPA, kaip Projekto administravimo ir finansavimo sutarties šalis, vykdo paskirtas kontrolės funkcijas, t. y. kontroliuoja, kaip yra laikomasi teisės aktų nuostatų įgyvendinant projektus [...].“

7.4. „Projektas yra įgyvendinamas [...] Savivaldybės administracijos kartu su [...] [Bendrija], daugiabučių namų savininkų bendrija „B“ ir daugiabučių namų administratoriumi UAB „C“, kurie visi kartu yra atsakingi už Projekto įgyvendinimą ir jį vykdo, o CVPA kontroliuoja, kaip yra laikomasi teisės aktų nuostatų įgyvendinant Projektą. Projekto partnerių ir CVPA sutartiniai santykiai nesieja. [...].“

7.5. „[...] siektina, kad Projekto vykdytojas [Savivaldybės administracija] ir [Bendrija] susitartų dėl visiems partneriams priimtinių Projekto vykdymui įtaką turinčių sprendimų. CVPA, kaip Sutarties šalis, gali pateikti nuomonę/sprendimą dėl planuojamų atlikti veiksmų tinkamumo,

Projekto objekto tinkamumo ir Projekto išlaidų tinkamumo atžvilgiu, tačiau negali išspręsti tarp Projekto vykdytojo ir, šiuo atveju, vieno iš Projekto partnerių [Bendrijos] kilusio ginčo. [...].“

7.6. „Projekto partneris 2014 m. spalio 10 d. prašymu [...] kreipėsi į CVPA su prašymu Sutarties biudžete likusias lėšas panaudoti likusiems inžinerinių tinklų atnaujinimo darbams [...].“

7.7. „CVPA, [...], 2014 m. lapkričio 20 d. rašte Nr. 2014/2-9652 [...] nurodė, kad [...] prašyme nurodytos veiklos – stovų ir šilumos modulio renovavimas – gali būti įgyvendintos. Tačiau buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad Sutartis yra įgyvendinama kartu su Projekto vykdytoju, todėl vadovaujantis Sutarties bendrųjų sąlygų 2.3 punkto nuostatomis, Sutartyje numatytų veiklų įgyvendinimas privalo būti suderintas su Projekto vykdytoju.“

7.8. „[...] CPVA yra pareiškusi savo nuomonę dėl likusių lėšų panaudojimo likusių inžinerinių tinklų atnaujinimo darbų (keisti stovus arba renovuoti šilumos modulį) atlikimui - CPVA nuomone, šie darbai būtų tinkami finansuoti Projekto lėšomis, tačiau sprendimus, susijusius su Sutarties vykdymu (ar toliau tęsti darbus, kokius darbus, ar persikirstyti lėšas ir pan.), priima Projekto vykdytojas. Kadangi Projekto vykdytojas atstovauja save ir partnerius, siektina, kad Projekto vykdytojas ir Projekto partneris susitartų dėl konkrečių darbų vykdymo/nevykdymo.“

7.9. „[...] Projekto vykdytojo ir Projekto partnerio ginčas apima ne tik senų vamzdynų keitimą, bet bendrai II etapo darbus, t. y. partnerių susitarimas, kokius darbus iš II etapo darbų visiems būtų priimtina atlikti įgyvendinant Projektą, nėra pasiektas. [...].“

7.10. „2011 m. gegužės 27 d. buvo pasirašyta Sutartis [...]. Sutartyje numatyta, kad Name bus įgyvendintos šios atnaujinimo priemonės:

I etapo darbai:

- 1) nepakeistų butų langų ir balkono durų keitimas;
- 2) balkonų stiklinimas pagal vieningą projektą;
- 3) laiptinių langų keitimas;
- 4) fasadų šiltinimas, apšiltinant cokolinę pastato dalį ir sutvarkant angokraščius;
- 5) stogo remontas, įrengiant naują šilumos izoliaciją ir atstatant žaibosaugos įrenginius.

II etapo darbai:

- 1) šildymo sistemų rekonstrukcija keičiant vamzdynus ir stovus, įrengiant balansinius ventilius ir izoliuojant vamzdyną, bei rekonstruojant šilumos mazgą;
- 2) karšto vandens sistemų rekonstrukcija keičiant vamzdynus ir stovus, įrengiant balansinius ventilius, ir izoliuojant vamzdyną;
- 3) šalto vandens sistemų rekonstrukcija keičiant vamzdynus ir stovus;
- 4) nuotekų vamzdyno rekonstrukcija;
- 5) rūšio langų keitimas.“

7.11. „Netinkamos finansuoti išlaidos pagal Sutartį yra vidinių palangių butuose įrengimo išlaidos. Pasirašytos Sutarties vertė – 6 308 161,40 Lt, iš kurios 5 361 937,19 Lt - Europos Sąjungos ir 946 224,21 Lt - Projekto vykdytojo lėšos. Rangos darbams Sutarties biudžete numatyta suma – 6 051 110,13 Lt.“

7.12. „Parengus daugiabučių namų atnaujinimo darbų techninius projektus ir įvertinus skaičiuojamą darbų kainą, visiems šešioms daugiabučiams namams (11 493 505,65 Lt, iš kurių 8 043 674,65 Lt skirta I-ojo etapo darbams, 3 449 831,00 II-ojo etapo darbams), Projekto vykdytojas 2012 m. birželio 11 d. raštu Nr. SD-5.48-995 kreipėsi į CPVA, nurodydamas, kad Projekto vykdytojas ir Projekto partneriai nėra pajėgūs skirti papildomų lėšų Projektui įgyvendinti visa apimtimi, dėl to už Projektui skiriamas lėšas kol kas bus vykdomi tik 1-ojo etapo rangos darbai.“

7.13. „Projekto vykdytojui įvykdžius I-ojo etapo rangos darbų viešuosius pirkimus, buvo pasirašytos šios I-ojo etapo rangos darbų sutartys - 2012 m. spalio 25 d. daugiabučių namų, esančių adresu [...], rangos darbų sutartis Nr. DS-423, pasirašyta su UAB „E“ (tinkamų finansuoti išlaidų suma pagal šią sutartį – 2 418 924,34 Lt) ir 2012 m. rugpjūčio 13 d. - daugiabučių namų, esančių

adresu [...], rangos darbų sutartis Nr. DS-315, pasirašyta su UAB „F“ (tinkamų finansuoti išlaidų suma pagal šią sutartį – 2 541 886,14 Lt).“

7.14. „Pasirašius rangos darbų sutartis, Sutarties biudžete liko sutaupyto lėšų, todėl Projekto vykdytojas, atlikęs naujus rangos darbų pirkimus, su AB „G“ 2013 m. liepos 8 d. pasirašė inžinerinių sistemų remonto darbų sutartį Nr. DS-222 (tinkamų finansuoti išlaidų suma pagal šią sutartį – 233 911,38 Lt), kuria vadovaujantis rangovas turėjo atlikti dalį II-ojo etapo rangos darbų, t. y. rūšio patalpose pakeisti ir izoliuoti šalto vandens vamzdinius, izoliuoti karšto vandentiekio vamzdinius, įrengti balansinius ventilius, o 2013 m. spalio 4 d. pasirašė kitą rangos darbi sutartį Nr. DS-285 (tinkamų finansuoti išlaidų suma pagal šią sutartį - 68.359,83 Lt) dėl šalto vandentiekio vamzdinių remonto darbų. **Šiame etape Projekto vykdytojo sprendimas, kokie konkrečiai II etapo darbai būtų vykdomi, nebuvo suderintas su Projekto partneriu, taip pat planuojama atlikti dalis II etapo darbu neapėmė visų vamzdinių keitimo.** [...]“

7.15. „Atsižvelgiant į tai, kad Sutarties biudžete likusių lėšų nepakako pilnai atlikti II etapo darbų, Projekto vykdytojas 2014 m. kovo 14 d. raštu Nr. SD-5.48-586, 2014 m. gegužės 6 d. raštu Nr. SD-5.48-1137 kreipėsi į CPVA dėl prašymo pakeisti Sutarties objektą, t. y. jį sumažinti, atsisakius likusių nerekonstruotų inžinerinių sistemų (šildymo sistemų vamzdinių ir stovų, šilumos mazgo, šalto vandens stovų, karšto vandens sistemų bei nuotekų vamzdinių) remonto darbų.“

7.16. „2014 m. balandžio 23 d. į CPVA kreipėsi Projekto partneris su Projekto vykdytojui prieštaraujančiu prašymu - pratęsti rangos darbus ir atlikti likusius neįvykdytus inžinerinių sistemų remonto darbus, kurie nebuvo atlikti, t. y. pakeisti šildymo sistemų vamzdinius ir stovus, šalto vandens sistemų stovus, karšto vandens sistemų vamzdinius ir stovus bei nuotekų sistemų vamzdinius, atnaujinti šilumos mazgą.“

7.17. „CPVA, išnagrinėjusi abu aukščiau nurodytus prašymus, 2014 m. gegužės 9 d. raštu Nr. 2014/2-3936 [...] Projekto partneriui ir 2014 m. gegužės 19 d. raštu Nr. 2014/2-4234 [...] Projekto vykdytojui nurodė, kad sprendimas atlikti tik dalį II-ame etape numatytų inžinerinių sistemų remonto darbų privalo būti suderintas su Projekto partneriu.“

7.18. „Projekto vykdytojas 2014 m. gegužės 28 d. raštu Nr. SD-5.48-1331 kreipėsi į CPVA, nurodydamas, kad, atsižvelgiant į tai, kad atlikus I-ojo etapo darbus bei dalį II-ojo etapo darbų liko lėšų, Projektą vykdytojas norėtų likusias lėšas maksimaliai panaudoti inžinerinių tinklų remontui. Tuo tikslu Projekto vykdytojas 2014 m. spalio 6 d. pasirašė rangos darbų sutartį Nr. DS-521 su UAB „L“ (tinkamų finansuoti išlaidų suma pagal šią sutartį – 382 416,99 Lt), kurios objektas - daugiabučių namų karšto vandens magistralinių vamzdinių keitimas (iki stovų) su vamzdinių izoliacijos nuėmimu, šildymo sistemos magistralinių vamzdinių keitimas (iki stovų) įrengiant naują šilumos izoliaciją, šildymo sistemos stovuose automatinį balansinių ventilių įrengimas. Po šios sutarties sudarymo liko neįsigyti Sutartyje numatyti darbai - šildymo sistemų, karšto ir šalto vandens sistemų stovų butuose keitimo ir šilumos mazgo bei nuotekų vamzdinių keitimo darbai. Projekto biudžetas nebuvo pilnai panaudotas. [...]“

7.19. „[...] Projekto vykdytojas 2015 m. elektroniniu paštu pateikė Projekto partnerio protokolą Nr. 2015-4 [...], kuriame nurodyta, kad Projekto partneris nori likusį lėšų likutį išnaudoti efektyviai ir keisti šalto ir karšto [vandens] vamzdinius stovuose, rekonstruoti šilumos mazgą ir buitines nuotekas). [...]“

8. **Iš Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Aplinkos ministerija) pateiktu paaiškinimu ir dokumentų nustatyta:**

8.1. „[...] Priemonės Nr. VP3-1.1-VRM-03-R tikslas - „atnaujinti daugiabučius namus, pirmiausia didinant energijos vartojimo efektyvumą lemiančias savybes“ atitinka Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos tikslą - „skatinti daugiabučių namų savininkus atnaujinti (modernizuoti) daugiabučius namus, kad didėtų energinis jų naudingumas, ir sudaryti sąlygas tai

atlikti“. Tačiau finansavimo šaltiniai, valstybės paramos intensyvumas ir įgyvendinimo procedūros yra skirtingos. [...].“

8.2. „Butų ir kitų patalpų savininkams, įgyvendinantiems atnaujinimo (modernizavimo) projektą pagal Vyriausybės patvirtintą daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą ar ją atitinkančias savivaldybių programas, valstybės parama teikiama Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme (3 straipsnio 1 dalis) nustatyta tvarka.“

8.3. „Valstybės parama, apmokant kredito ir palūkanų įmokos butų savininkams, turintiems teisę į būsto šildymo išlaidų kompensavimą, teikiama pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą. Šio įstatymo 8 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo projektą, buto savininkams, kurie turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją apmokamos jiems tenkančios kiekvieno mėnesio kredito ir palūkanų įmokos per kredito sutartyje nustatytą kredito grąžinimo laikotarpį.“

8.4. „[...] valstybės paramai gauti, apmokant kredito ir palūkanų įmokas, nustatytos šios sąlygos: 1. Buto savininkas turi dalyvauti įgyvendinant valstybės ar savivaldybių remiamą atnaujinimo (modernizavimo) projektą; 2. turėti teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją; 3. buto savininko vardu ar jo naudai turi būti paimtas kreditas atnaujinimo (modernizavimo) projektui finansuoti.“

8.5. „Ši valstybės parama teikiama pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2013 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. D1-665/A1-508 patvirtintas Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašą, kuriame numatyti atskirų subjektų (savivaldybių administracijų, bendrojo naudojimo objektų valdytojų, būsto savininkų) veiksmai užtikrinant valstybės paramos teikimą nepasiturintiems gyventojams. [...].“

8.6. „Atsižvelgiant į tai, kad [...] [Namo] atnaujinimo (modernizavimo) projektui paskolą paėmė Savivaldybė savo vardu (o ne savininkų vardu ar jų naudai), nėra valstybės paramos teikimo objekto. Savivaldybė Sutartimi su [pareiškėjais ir kitais Namo gyventojais] susitarė dėl gyventojams tenkančios dalies grąžinimo. [...] Savivaldybė, organizuodama [Namo] atnaujinimą (modernizavimą) pagal Priemonę, privalo informuoti daugiabučio namo butų savininkus apie Projekto įgyvendinimo procedūras, valstybės paramos teikimo sąlygas ir tvarką.“

8.7. „[...] Savivaldybė, administruodama piniginę socialinę paramą, turi teisę Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka iš savo biudžeto skirti piniginę socialinę paramą įvairiais įstatyme nenustatytais atvejais. [...].“

9. Pareiškėjų papildomame 2014-03-26 rašte, adresuotame Seimo kontrolieriui, be kita ko, nurodyta:

9.1. „[...] [Projektui] skirtų lėšų dar yra likę, tik jų nenorima panaudoti vykdomai renovacijai. Neaiškus sutaupyto lėšų likutis, kadangi [Savivaldybės administracijos raštuose] 2014-12-16 Nr. SD-5.48-2862 ir 2015-03-13 Nr. SD-5.15-545 [...] rašoma, kad likutis yra 303004,71 Lt, o jau 2015-03-18 Nr. SD-5.48-593, kad likutis 66663,71 Eur (23076,45 Lt) [...].“

9.2. „Dar 2009 m. pirminiame investicijų projekte buvo įvertinti šalto ir karšto vandentiekio magistraliniai vamzdiniai ir stovai, jų būklė buvo bloga, o techniniam projekte numatyta juos keisti. Todėl nesutinkame su teiginiu, [kad] „AB „G“ vykdam darbus aptiko, jog šalto vandentiekio vamzdiniai [daugiabučiuose namuose, esančiuose] [...], itin blogos būklės. [...] vykdam tuos darbus turėjome pirkti ventilius nuosavomis Bendrijos lėšomis, kurie buvo įtraukti į Projektą ir kuriuos sekančiame etape vykdam darbus nuėmė ir jie tapo nebereikalingi. Taip pat buvo

seni karšto vandentiekio vamzdynai, aptraukti nauja izoliacija, kurią vėlgi sekančiame etape reikėjo nuimti, nes buvo keičiami vamzdynai į plonesnius ir ta izoliacija nebetiko. [...].“

9.3. „[...] [Namo] gyventojai nebuvo informuoti apie techninio projekto pakeitimą dėl II etapo, kurio pasekmėje išlaidos (techninio projekto pakeitimas) buvo pripažintos netinkamomis ir kurias turėjome apsimokėti 100 proc. 5481,13 Lt. [...].“

9.4. „Taip pat kyla klausimas, kodėl nuo 2013-10-31 dienos nutraukta visa Projekto valdymo grupė ir atleisti finansininkas, Projekto vadovas, taip pat pasibaigė sutartis su UAB „H“, kada buvo likęs lėšų likutis ir nebuvo atsisakymo Projekto partnerių, kad jie tų lėšų nebenori panaudoti neatliktiems darbams [...].“

9.5. „[...] Apie Projekto vadovo A atsistatydinimą [Bendrija] sužinojo tik 2015-03-14 dieną, kada gavo [2015-03-13] atsakymą [Nr. SD-5.15-545] Savivaldybės Seimo kontrolieriui [...]. Jeigu Projekto vadovas A pradėjo jaustis kaip nusikaltėlis ir bijo būti nubaustas, tai vadinasi yra už ką taip jaustis, nes gerai atliekant pavestą darbą tokios mintys nekyla. [...].“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

10. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

10.1. **Įstatymai:**

10.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. 2. Seimo kontrolieriai netiria [...], savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos. [...].“

10.1.2. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme* nustatyta:

3 straipsnio 1 dalis – „Įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. [...].“

4 straipsnis – „Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais: 1) *informacijos išsamumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija; 2) *tikslumo*, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją; 3) *teisėtumo*, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais; [...].“

10.1.3. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

6 straipsnis – „Savarankiškosios [...] savivaldybių funkcijos: [...]; 43) socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, teikimas; [...].“

10.1.4. *Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme* nustatyta:

2 straipsnio 1 dalis – „Daugiabučio namo atnaujinimas (modernizavimas) – statybos darbai, kuriais atkuriamos ar pagerinamos pastato ir (ar) jo inžinerinių sistemų fizinės ir energinės savybės ir (ar) kuriais užtikrinamas iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaunamos energijos naudojimas.“

13 straipsnis – „1. Valstybės parama daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams, įgyvendinantiems atnaujinimo (modernizavimo) projektus pagal Vyriausybės patvirtintą Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą ar ją atitinkančias savivaldybių programas [...]. Valstybės parama teikiama šiais būdais: [...]; 4) apmokant nepasiturintiems gyventojams tenkančias atnaujinimo (modernizavimo) projekto parengimo, jo įgyvendinimo administravimo, statybos techninės priežiūros išlaidas, kredito draudimo įmoką, kiekvieno mėnesio kredito ir palūkanų įmokas.“

10.1.5. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]; 6) *efektyvumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja ekonomiškai, rezultatų siekia kuo mažesnėmis sąnaudomis; [...]; 12) *naujovių ir atvirumo permainingas principas*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių.“

14 straipsnis – „1. Asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles“.

10.1.6. *Savivaldybių administracinės priežiūros įstatyme* nustatyta:

2 straipsnio 1 dalis – „Savivaldybių administracinę priežiūrą atlieka, tai yra prižiūri, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės skiriami Vyriausybės atstovai.“

4 straipsnis – „1. Prižiūrėdamas, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės atstovas: 1) tikrina, ar savivaldybės kolegialių ir nekolegialių administravimo subjektų teisės aktai neprieštarauja įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams (toliau – įstatymai ir Vyriausybės sprendimai); 2) kai savivaldybės administravimo subjektai nesilaiko Konstitucijos ir įstatymų, nevykdo Vyriausybės sprendimų, šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka reikalauja, kad Konstitucijos būtų laikomasi, įstatymai būtų įgyvendinti, o Vyriausybės sprendimai įvykdyti; 3) neteisėtus savivaldybės administravimo subjektų teisės aktus šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka siūlo panaikinti arba pakeisti; 4) kai savivaldybės administravimo subjektai nesutinka panaikinti ar pakeisti ginčijamą teisės aktą, atsisako įgyvendinti įstatymą ar vykdyti Vyriausybės sprendimą, kreipiasi į teismą.“

10.2. **Kiti teisės aktai:**

10.2.1. *Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse*, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, reglamentuojama:

5 punktas – „*Prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į instituciją prašant administracinės paslaugos – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą; nustatyta tvarka pateikti institucijos turimą informaciją; priimti administracinį sprendimą – įsakymą, potvarkį ar nustatyta tvarka kitą nustatytosios formos dokumentą, kuriame išreiškiama institucijos valia; atlikti kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus. [...].“

30 punktas – „Asmenų prašymai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų nuo jų gavimo institucijoje.“

41 punktas – „Atsakymai į prašymą parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį: 41.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; 41.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...].“

10.2.2. *Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programoje*, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 (2011 m. gruodžio 28 d. nutarimo Nr. 1556 redakcija), reglamentuojama:

19 punktas – „Programos įgyvendinimą koordinuoja ir kontroliuoja Aplinkos ministerija. [...].“

10.2.3. *Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos apraše*,

patvirtiname Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-174/A1-116 (2013 m. rugsėjo 11 d. įsakymo Nr. D1-665/A1-508 redakcija, su vėlesniais pakeitimais), reglamentuojama:

4 punktas – „Teisę į kredito ir palūkanų apmokėjimą turi buto savininkas, kuris atitinka visus šiuos reikalavimus: 4.1. turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją pagal energijos ar kuro sąnaudų normatyvą būsto naudingajam plotui [...] šildyti; 4.2. su kitais daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkais įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą.“

28 punktas – „Bendrojo naudojimo objektų valdytojas ar savivaldybės programos įgyvendinimo administratorius privalo informuoti atnaujinto (modernizuoto) ar atnaujinamo (modernizuojamo) daugiabučio namo butų savininkus apie galimybę pasinaudoti valstybės parama apmokant kreditą ir palūkanas už butų savininkus, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, paskelbdamas šios valstybės paramos gavimo tvarką namo skelbimo lentoje.“

10.2.4. *Dokumentų rengimo taisyklėse*, patvirtintose Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-117, reglamentuojama:

39 punktas – „Gauto dokumento nuoroda atsakomuosiuose raštuose rašoma po dokumento datos ir registracijos numerio rekvizitais, nepaliekant vienos eilutės intervalo. Kituose atsakomuosiuose dokumentuose gauto dokumento nuoroda rašoma dokumento dešinėje pusėje po įstaigos duomenų rekvizitu arba, jei įstaigos duomenys nurodomi apatinėje dokumento paraštėje, – dokumento dešinėje pusėje po dokumento sudarytojo pavadinimu.“

Tyrimo išvados

11. Tyrimo metu Seimo kontrolierius pagal jam suteiktą kompetenciją vertino skundžiamas faktines aplinkybes ir surinktus įrodymus tik teisės taikymo aspektu. Pažymėtina, jog Seimo kontrolierius neturi įgaliojimų tirti ir vertinti pareiškėjų skunde nurodytas aplinkybes techniniu, inžineriniu, architektūriniu ar kitokiu aspektu, reikalaujančiu tam tikros srities specialių žinių. Atsižvelgiant į tai, išvados bus pateikiamos vertinant tik viešojo administravimo subjekto (šiuo atveju – Savivaldybės administracijos) pareigūnų veiksmus, teikiant Bendrijai informaciją apie paskolos Namu renovacijai paėmimą ir renovacijos lėšų naudojimą.

12. Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–9 paragrafai) ir į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 10 paragrafe, konstatuotina:

12.1. pareiškėjai kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant Bendrijai informaciją apie paskolos Namu renovacijai paėmimą ir galimai netinkamo renovacijos lėšų naudojimo.

Dėl pareiškėjų skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierius kreipėsi į Savivaldybės administraciją, CPVA ir Aplinkos ministeriją.

12.2. Išnagrinėjus ir įvertinus tyrimo metu surinktą informaciją, darytina išvada, jog ***Savivaldybės administracija, netinkamai, t. y. nesilaikant teisės aktų reikalavimų, pareiškėjams teikė informaciją, sietiną su paskolos Namu renovacijai paėmimu ir lėšų Namu renovacijai atlikti naudojimu, tokiu būdu pažeidžiant pareiškėjų teisę į gerą viešąjį administravimą dėl žemiau nurodytų priežasčių.***

13. Tyrimo metu nustatyta, kad Savivaldybės tarybos **2010-11-25** sprendimu Nr. TR-11.178, be kita ko, buvo nuspręsta užtikrinti Projekto išlaidų dalinį Savivaldybės finansavimą 2011-2013 metais - ne mažiau 15 procentų tinkamų finansuoti Projekto išlaidų, padengti visas netinkamas, tačiau Projektui įgyvendinti reikalingas, išlaidas bei tinkamų finansuoti išlaidų dalį,

kurių nedengia Projekto finansavimas, taip pat leisti paimti perskolinamą paskolą iš Europos investicijų banko paskolos Projektui finansuoti (pažymos 6.2 punktas).

Atsižvelgiant į tai, tarp Bendrijos (Projekto partnerio) ir Savivaldybės administracijos (Projekto vykdytojo) **2010-12-23** buvo sudaryta Sutartis ir susiklostė partnerystės civiliniai teisiniai santykiai. Sutartyje numatyta, kad daugiabučiuose namuose bus įgyvendintos šios atnaujinimo priemonės - nepakeistų butų langų ir balkono durų keitimas, balkonų stiklinimas pagal vieningą projektą, laiptinių langų keitimas, fasadų šiltinimas, apšiltinant cokolinę pastato dalį ir sutvarkant angokraščius, stogo remontas, įrengiant naują šilumos izoliaciją ir atstatant žaibosaugos įrenginius, šildymo sistemų rekonstrukcija keičiant vamzdynus ir stovus, įrengiant balansinius ventilius, ir izoliuojant vamzdyną, bei rekonstruojant šilumos mazgą (išskyrus [...], esantį daugiabučį gyvenamąjį namą), karšto vandens sistemų rekonstrukcija keičiant vamzdynus ir stovus, įrengiant balansinius ventilius, šalto vandens sistemų rekonstrukcija keičiant vamzdynus ir stovus, nuotekų vamzdžio rekonstrukcija, rūšio langų keitimas ir kt.

Sutartimi taip pat buvo įtvirtinta, kad **85 proc.** visų tinkamų finansuoti Projekto išlaidų bus finansuojama Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis, **15 proc.** visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų dengia daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai.

14. Pareiškėjai skunde Seimo kontrolieriui nurodė, jog Savivaldybės administracija jiems nepateikia dokumentų, susijusių su paskola, ir gyventojai, turintys teisę į kompensaciją už šildymą, negali pasinaudoti valstybės parama renovacijai (pažymos 2.2 punktas). Iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų nustatyta, kad pareiškėja D **2014-09-16** raštu kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama išduoti paskolos paėmimo pagal Priemonę pažymą. Šis pareiškėjos kreipimasis laikytinas *prašymu*, dėl to jo nagrinėjimui turėjo būti taikomos Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (toliau vadinama – Taisyklės) reglamentuojamos teisės normos. Kaip nustatyta Taisyklių 41.1 punkte, į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, turi būti atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys. Remiantis to paties teisės akto 30 punkto nuostata, asmenų prašymai turi būti išnagrinėti per 20 darbo dienų nuo jų gavimo institucijoje.

Atsižvelgdama į pareiškėjos D 2014-09-16 kreipimąsi, Savivaldybės administracija, dėl Seimo kontrolieriui nežinomų priežasčių galimai nepagrįstai delsiant, atsakymą pareiškėjai pateikė *pažeidžiant* minėtą 20 darbo dienų terminą, t. y. tik **2014-10-30** raštu Nr. SD-5.46-2503, kuriame lakoniškai nurodė, kad Savivaldybė atskiros paskolos Projektui neėmė, o jos paimtos paskolos tikslinė paskirtis – Savivaldybės investiciniams projektams (manyta, įtraukiant ir Projektą), vykdomiems iš Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės paramos, finansuoti (pažymos 6.23 punktas), šiame rašte detaliau nepaaiškindama, kodėl negali išduoti pažymos apie paimtą paskolą (ar jos dalį) Namo renovacijai.

15. Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad pareiškėja D **2014-10-10** raštu kreipėsi į tuometį Projekto vadovą A, Savivaldybės merą, Savivaldybės administracijos direktorių, CPVA, Vidaus reikalų ministeriją, nurodydama, kad CPVA pratęsė Sutarties terminą iki 2015-09-01, todėl prašė patikslinti Projekto likusią sumą ir nepanaudotas lėšas panaudoti inžinerinių tinklų atnaujinimo darbams, numatytiems techniniame projekte (pažymos 4.4 punktas). Pažymėtina, jog tyrimo metu Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui nepateikė dokumentų, pagrindžiančių atsakymo į minėtą 2014-10-10 kreipimąsi pateikimo pareiškėjai faktą. Įvertinus tyrimo metu surinktų dokumentų *turinį*, manytina, jog į pastarąjį pareiškėjos raštą Savivaldybės administracija jai atsakė *delsiant*, t. y. nesilaikant teisės aktuose įtvirtintų terminų, **2014-12-16** raštu Nr. SD-5.48-2862, kuriuo Projekto partnerius informavo apie likusius lėšų sutaupymus (pažymos 6.18 punktas).

Remiantis Dokumentų rengimo taisyklių 39 punktu, gauto dokumento nuoroda atsakomuosiuose raštuose rašoma po dokumento datos ir registracijos numerio rekvizitais, o kituose atsakomuosiuose dokumentuose gauto dokumento nuoroda rašoma dokumento dešinėje pusėje po įstaigos duomenų rekvizitu. Atkreiptinas dėmesys, jog minėtame Savivaldybės administracijos 2014-12-16 rašte *nėra pateikta gauto dokumento nuoroda*.

16. Kaip numatyta Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašo (toliau vadinama – Aprašas) 4 punkte, teisę į kredito ir palūkanų apmokėjimą turi buto savininkas, kuris turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją pagal energijos ar kuro sąnaudų normatyvą būsto naudingajam plotui šildyti ir su kitais daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkais įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą. Remiantis to paties teisės akto 28 punktu, bendrojo naudojimo objektų valdytojas ar savivaldybės programos įgyvendinimo administratorius privalo informuoti atnaujinto (modernizuoto) ar atnaujinamo (modernizuojamo) daugiabučio namo butų savininkus apie galimybę pasinaudoti valstybės parama apmokant kreditą ir palūkanas už butų savininkus, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją.

Tyrimo metu buvo nustatyta, kad pareiškėjai 2014-10-31 raštu kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl informacijos apie renovacijos išlaidų kompensavimo nepasiturintiems gyventojams pateikimą. Kaip reglamentuojama Taisyklių 41.2 punkte, į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.

Iš Savivaldybės administracijos Seimo kontrolieriui pateiktų dokumentų buvo nustatyta, jog gavusi pareiškėjų 2014-10-31 kreipimąsi, Savivaldybės administracija, įgyvendindama *tarnybinio bendradarbiavimo* principą, dėl pareiškėjų prašyme nurodytų aplinkybių kreipėsi į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją bei Aplinkos ministeriją aktualiai informacijai gauti. Gavus ir apibendrinus iš minėtų institucijų reikalingą informaciją, Savivaldybės administracija iš esmės tinkamai ir laiku 2014-11-26 raštu Nr. SD-5.38-2699 informavo pareiškėjus, pastarajame rašte pateikdama su valstybės paramos nepasiturintiems gyventojams, dalyvaujantiems daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektuose, reglamentavimu sietinus pagrindinius teisės aktus, atkreipdama dėmesį į tai, jog Savivaldybės administracija nėra kredito įstaiga, taigi kredito ir palūkanų kompensavimo modelis gyventojams netaikomas. Seimo kontrolierius pažymi, jog nors Savivaldybė nėra kredito įstaiga, nagrinėjamu atveju ji veikė kaip paskolos teikėja, skyrė Projektui dalinį finansavimą ir jam įgyvendinti ėmė perskolinamą paskolą. Minėtame 2014-11-26 rašte taip pat pažymėta, jog kadangi nuo 2014-01-01 savivaldybės socialinę pašalpą teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, savivaldybių tarybų nustatyta tvarka nepanaudotas lėšas, skirtas finansuoti socialinių pašalpų teikimui, savivaldybės gali panaudoti viešiesiems poreikiams tenkinti. Visgi Savivaldybės administracija pareiškėjams nurodė, kad minėta nuostata pasinaudoti negali, nes Savivaldybės tarybos tarybos 2010-11-25 sprendimo 2 punkte *nenumatyta* išimčių dėl lėšų, panaudotų daugiabučių namų atnaujinimui, išieškojimo iš daugiabučių namų gyventojų, taip pat nenumatyta panaudotų lėšų kompensavimo galimybė.

17. Atkreiptinas dėmesys, jog, kas sietina su Savivaldybės tarybos veiksmais ir jų priimtais sprendimais, remiantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 2 dalimi, Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirtina tirti savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos, dėl to tyrimo atveju nebuvo vertintas minėto Savivaldybės tarybos 2010-11-25 sprendimo teisėtumas bei pagrįstumas. Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad savivaldybių administracinę priežiūrą atlieka, t. y. prižiūri, ar savivaldybės laikosi

Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės skiriami Vyriausybės atstovai. Remiantis to paties teisės akto 4 straipsnio 1 dalies nuostatomis, Vyriausybės atstovas tikrina, ar savivaldybės kolegialių ir nekolegialių administravimo subjektų teisės aktai neprieštarauja įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams. Seimo kontrolieriaus nuomone, tikslinga, kad Vyriausybės atstovas Panevėžio apskrityje teisės aktų nustatyta tvarka patikrintų, ar Savivaldybės tarybos 2010-11-25 sprendimas Nr. TS-11.178 neprieštarauja teisės aktų reikalavimams ir, jeigu būtų nustatyta pažeidimų, pagal kompetenciją imtųsi priemonių jiems pašalinti.

Taip pat pažymėtina, jog iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos nustatyta, kad nei Bendrija, nei kiti Projekto dalyviai, nei UAB „C“ kreditų iš kredito įstaigų neėmė. Atsižvelgdama į tai, Savivaldybės administracija 2014-11-26 rašte, manytina, iš esmės tikslingai pažymėjo, jog gyventojai, daugiabučio namo savininkų bendrija ar administruojanti įmonė gali paimti kreditą ir padengti jau minėto Savivaldybės tarybos sprendimo 2 punkte nurodytas lėšas, o po to gauti valstybės numatytą paramą (pažymos 6.4. punktas).

18. Kaip minėta, Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 43 punkte viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra numatyta ***socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, teikimas***. Iš Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos nustatyta, jog pareiškėjai kreipėsi į tuometę Savivaldybės tarybos narę Jūratę Čypienę ir jų probleminiai klausimai, sietini su renovavimo išlaidų kompensavimu, buvo svarstomi Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete.

Atsižvelgiant į minėto Kontrolės komiteto 2014-12-16 išvadą, **2015-01-16** Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AV-30 „Dėl darbo grupės sudarymo renovavimo išlaidų kompensavimo gyventojams tvarkai parengti“ buvo sudaryta darbo grupė, kuri **2015-01-27 parengė išvadą**, kurioje nurodė, kad darbo grupė rekomenduoja daugiabučių namų gyventojams, turintiems teisę į būsto šildymo kompensacijas, kreiptis į Rokiškio miesto seniūniją dėl vienkartinės pašalpos skyrimo būsto renovavimo išlaidoms padengti (pažymos 6.6 punktas). Seimo kontrolieriaus nuomone, minėtoje 2015-01-27 išvada pareiškėjai bei kiti Namų butų ir kitų patalpų savininkai ***nepakankamai išsamiai ir aiškiai*** informuoti apie prašymo pateikimo tvarką. Kaip Seimo kontrolierių informavo Savivaldybės administracija, kadangi pagal 2015-01-27 rašte pateiktą informaciją gyventojams buvo neaiški vienkartinę pašalpų gavimo tvarka, aktuali informacija patikslinta **2015-02-18 raštu**.

19. Remiantis CVPA tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikta informacija, 2011-05-27 Projekto partnerių pasirašytoje Sutartyje numatyta, kad Name atnaujinimo priemonės bus įgyvendinamos etapais. CVPA taip pat informavo, jog Savivaldybės administracija 2012-06-11 raštu Nr. SD-5.48-995 kreipėsi į CPVA, nurodydama, kad ji ir Projekto partneriai nėra pajėgūs skirti papildomų lėšų Projektui įgyvendinti visa apimtimi, dėl to už Projektui skiriamas lėšas pirmiausia bus vykdomi tik I etapo rangos darbai.

Atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės administracijai įvykdžius I-ojo etapo rangos darbų viešuosius pirkimus ir pasirašius rangos darbų sutartis, Projekto biudžete liko sutaupytų lėšų, Savivaldybės administracija, atliko naujus rangos darbų pirkimus, po kurių su AB „G“ 2013-07-08 buvo pasirašyta inžinerinių sistemų remonto darbų sutartis Nr. DS-222 (pažymos 7.14 punktas). Remiantis pastaruoju susitarimu, rangovas turėjo atlikti dalį II etapo rangos darbų, o būtent - rūšio patalpose pakeisti ir izoliuoti šalto vandens vamzdžius, izoliuoti karšto vandentiekio vamzdžius, įrengti balansinius ventilius. Atitinkamai 2013-10-04 Savivaldybės administracija pasirašė kitą rangos darbų sutartį Nr. DS-285 dėl šalto vandentiekio vamzdžių remonto darbų. Remiantis CVPA Seimo kontrolieriui pateikta informacija, ***pažymėtina, kad šiame etape Savivaldybės***

administracija, priimdama sprendimą, kokie konkrečiai II etapo darbai bus vykdomi, nei kaip Projekto vykdytoja, nei kaip daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos priežiūrą bei kontrolę atliekanti institucija, minėto sprendimo nederino su Bendrija, neatliko Namų administratoriaus UAB „C“ veiklos priežiūros ir kontrolės.

Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad Savivaldybės administracija, atsižvelgdama į tai, jog Projekto biudžete likusių lėšų nepakako pilnai atlikti II etapo darbų, 2014-03-14 raštu Nr. SD-5.48-586 ir 2014-05-06 raštu Nr. SD-5.48-1137 kreipėsi į CPVA dėl prašymo pakeisti Sutarties objektą, t. y. jį sumažinti (pažymos 7.15 punktą). Atitinkamai, 2014-04-23 į CPVA kreipėsi Bendrija su Savivaldybės administracijos kreipimuisi *prieštaraujančiu* prašymu - pratęsti rangos darbus ir atlikti likusius neįvykdytus inžinerinių sistemų remonto darbus, kurie nebuvo atlikti. Šiuo atveju pritartina CPVA nuomonei, kuri buvo pateikta Savivaldybės administracijai 2014-05-09 raštu Nr. 2014/2-3936 ir Bendrijai 2014-05-19 raštu Nr. 2014/2-4234, kad sprendimas atlikti tik dalį II etape numatytų inžinerinių sistemų remonto darbų *privalo būti suderintas su Projekto partneriu (šiuo konkrečiu atveju – Bendrija)*, tačiau Savivaldybės administracija minėtų derinimo procedūrų neatliko.

20. Remiantis Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, įstaigos privalo teikti pareiškėjams informaciją. Kaip reglamentuojama to paties teisės akto 4 straipsnio 1 dalies 2 punktu, įstaigos, teikdamos informaciją, turi vadovautis *tikslumo* principu, reiškiančiu, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją. Pažymėtina, kad tyrimo metu Seimo kontrolieriui kilo abejonių dėl Savivaldybės pateikiamos informacijos pareiškėjams *tikslumo*. Kaip nurodoma pareiškėjų **2015-03-26** papildomame kreipimesi, pareiškėjams yra neaiškus lėšų, skirtų Projektui įgyvendinti, likutis (pažymos 9.1. punktą), taip pat, pareiškėjų teigimu, Namų gyventojai nebuvo informuoti apie techninio projekto pakeitimu vykdomus II etapo darbus, o apie Projekto vadovo A atleidimą iš pareigų nuo 2015-01-02 Bendrija sužinojo tik iš Savivaldybės administracijos 2015-03-13 rašto Nr. SD-5.15-545 Seimo kontrolieriui, kurio kopija buvo nusiųsta ir pareiškėjams (pažymos 9.3 – 9.5 punktai). Atsižvelgiant į tai, Seimo kontrolieriaus nuomone, pareiškėjams nebuvo pateikta visa aktuali informacija, sietina su daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimu ir jo organizaciniais aspektais. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog, pareiškėjų teigimu, ventilių pirkimo išlaidos buvo apmokėtos nuosavomis Bendrijos lėšomis (nors jų finansavimas buvo numatytas Projekte) (pažymos 9.2 punktą), tačiau nei Savivaldybės administracija, nei Centrinė projektų valdymo agentūra paaiškinimų šiuo klausimu nepateikė.

Taip pat akcentuotina, jog tyrimo metu nustatyta netikslumų tarp Savivaldybės administracijos ir pareiškėjų Seimo kontrolieriui pateiktos faktinės informacijos. Kaip Savivaldybės administracija informavo Seimo kontrolierių, vykdant Projektą prireikė atlikti papildomus darbus, kurių nei rangovas, nei techninio projekto rengėjai, Savivaldybės administracijos nuomone, negalėjo iš anksto numatyti, t. y. vykdant darbus UAB „E“ nustatė, kad šalto vandentiekio vamzdinai Name bei daugiabučiuose namuose, esančiuose [...], yra itin blogos būklės, dėl to buvo nuspręsta keisti magistralinius šalto vandens vamzdinius (pažymos 6.14 punktą). Atitinkamai pareiškėjai savo 2015-03-26 papildomame kreipimesi Seimo kontrolieriui nurodo, jog šalto ir karšto vandentiekio magistraliniai vamzdinių bei stovų techninė būklė buvo įvertinta dar 2009 metais pirminiame investicijų projekte, kuriame minėtų įrenginių būklė pripažinta bloga, dėl to techniniame projekte buvo numatyta juos keisti (pažymos 9.2 punktą).

21. Seimo kontrolierius akcentuoja, kad būtent Savivaldybės administracija, būdama Projekto vykdytoja ir daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos priežiūrą bei kontrolę atliekanti institucija, yra atsakinga už tinkamą Projekto vykdymą ir jo įgyvendinimą. Tyrimo metu nustatyta, kad pareiškėjai ir kiti Namų butų bei kitų patalpų savininkai

nebuvo tinkamai informuojami apie Projekto vykdymą. Kadangi Projektas yra įgyvendinamas Savivaldybės administracijos kartu su Bendrija, daugiabučių namų savininkų bendrija „B“ ir daugiabučių namų administratoriumi UAB „C“, tarp Savivaldybės administracijos (Projekto vykdytojo) ir Projekto partnerių yra susiklostę sutartiniai teisiniai santykiai, kurių vertinimas nepriskirtinas Seimo kontrolieriaus kompetencijai. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Savivaldybės administracijai ir pareiškėjams visus su Projekto vykdymu sietinus ginčus spręsti derybų būdu, gera valia susitariant dėl visiems Projekto dalyviams priimtinių sprendimų.

22. Apibendrinant, darytina išvada, jog pareiškėjų skundas dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant Bendrijai informaciją apie paskolos daugiabučio Namas renovacijai paėmimą ir renovacijos lėšų naudojimą, yra pripažintinas pagrįstu.

II. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

23. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

pareiškėjų daugiabučio namo savininkų bendrijos „X“ valdybos pirmininkės ir kitų valdybos narių skundą dėl Rokiškio rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant Bendrijai informaciją apie paskolos daugiabučio namo, esančio [...], renovacijai paėmimą ir renovacijos lėšų naudojimą, pripažinti pagrįstu.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

24. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 6, 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierius rekomenduoja:

24.1. *Rokiškio rajono savivaldybės administracijai* -

24.1.1. imtis priemonių, kad ateityje, gavus asmenų prašymus, atsakymai į juos būtų parengti ir pareiškėjai informuojami laikantis teisės aktuose nustatytos tvarkos ir terminų, ypač atkreipiant dėmesį į Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose įtvirtintus *informacijos išsamumo, tikslumo* bei *teisėtumo* principus;

24.1.2. atsižvelgiant į tai, kad vykdant projektą „[...]daugiabučių namų atnaujinimas, didinat energijos vartojimo efektyvumą“ tarp Rokiškio rajono savivaldybės administracijos ir daugiabučio namo savininkų bendrijos „X“ kyla nesutarimų, ieškoti papildomų galimybių ir priemonių tarpusavio ginčus spręsti derybų būdu, gera valia susitariant dėl visiems minėto projekto dalyviams priimtinių sprendimų, susijusių su jo tinkamu įgyvendinimu.

24.2. *Vyriausybės atstovui Panevėžio apskrityje* –

24.2.1. teisės aktų nustatyta tvarka patikrinti, ar Rokiškio miesto savivaldybės tarybos 2010-11-25 sprendimas Nr. TS-11.178 neprieštaruoja aukštesnės galios teisės aktams; nustačius pažeidimus, pagal kompetenciją imtis priemonių jiems pašalinti.

24.3. *Centrinei projektų valdymo agentūrai* –

24.3.1. pagal kompetenciją patikrinti ir įvertinti šio pažymos 9.2 punkte minimų ventilių išlaidų apmokėjimo klausimą, vykdant projektą „[...]daugiabučių namų atnaujinimas, didinat energijos vartojimo efektyvumą“; Seimo kontrolieriui pateikti išvadą;

24.3.2. pagal kompetenciją patikrinti ir įvertinti Rokiškio rajono savivaldybės (kaip Projekto vykdytojos) veiksmus, keičiant Projekto įgyvendinimą (ypač atkreipiant dėmesį į Rokiškio

rajono savivaldybės priimtus sprendimus įgyvendinant I Projekto etapą ir po dalį II etapo bei kitas šioje pažymoje konstatuotas aplinkybes); Seimo kontrolieriui pateikti išvadą.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti Seimo kontrolierių ir pareiškėjus iki **2015-10-02**.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys